

MUISTIO

**UTSJOEN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS
Kaavaneuvottelu**

Aika 13.02.2012, klo n. 16.00 –17.15

Paikka Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
Hallituskatu 5 C, (valtion virastotalo), Rovaniemi

Läsnä	Timo Jokelainen	Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
	Jani Hiltunen	Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
	Toivo Partanen	Utsjoen kunta
	Arja Sippola	Eriksson Arkkitehdit Oy
	Niina Matkala	Eriksson Arkkitehdit Oy

1. Kokouksen avaaminen

Timo Jokelainen avasi kokouksen ja sovittiin, että hän toimii puheenjohtajana. Sihteerinä toimi Niina Matkala.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Käytiin läpi osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja sovittiin seuraavista täsmennyksistä ja korjauksista:

- lisätään kuvaan kaava-alueen rajauksen lisäksi myös ajantasa-
asemakaavan raja
- tarkennetaan tavoitteita
- lisätään kaavatilanne luvun alkuun kohta valtakunnallisista alueiden
käyttötavoitteista
- yleiskaavakohdassa tarkennetaan Utsjoen osa-alueen osayleis-
kaavoitusprosessin kulkua
- lisätään kohta pohjakartasta
- tarkennetaan kaavoitusprosessin kulkua
- tarkennetaan osallisia.

Lisäksi todettiin, että alueelta laaditaan maisema- ja luontoselvitys. Rakennetun kulttuuri-
ympäristön selvitystä alueelta ei ole aikaisemmin laadittu. Ko. selvitys olisi tarpeen laatia,

jotta saataisiin luotettava kuva alueen lähtötilanteesta. Tenon kehittämishankkeen yhteydessä Museovirasto teki Utsjoen kunnan tiluksesta maastossa muinaismuistoinventointeja Utsjokilaaksossa kesällä 2003. Ko. selvitys riittänee asemakaavaprojektin selvitykseksi, mutta asiasta on syytä neuvotella toimivaltaisen viranomaisen Saamelaismuseo Siidan kanssa. Alueelle ei tule sijoittumaan kaupan suuryksiköiksi laskettavia kaupallisia palveluja (eikä kaavaan tulla sellaista osoittamaan), eikä siihen liittyviä selvityksiä näin ollen tarvita. Asemakaavaprojektin aikana tarkastellaan kaupallisten ja julkisten alueiden riittävyyttä pitkällä tähtäimellä. ELY-keskuksen rekistereistä saadaan tieto pilaantuneista maa-alueista sekä tulva-alueista.

MRL:n 199 §:n mukaan ja sitä täydentävän asetuksen (895/1999) 99 §:n mukaan ympäristöministeriön on ilmoitettava toiselle valtiolle sellaisista kaavoista, joilla todennäköisesti on valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Tämä lisätään OAS:aan. Jani Hiltunen hoitaa Leena Ruokasen kanssa ELY-keskuksen puolelta kansainväliseen kuulemiseen liittyviä asioita tämän kaavatyon yhteydessä.

OAS:n lisätään MRL:n 64 §:n mukaisesti maininta siitä, että osallisella on ennen kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville mahdollisuus esittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyydestä. Jos suunnitelma on puutteellinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä järjestettävä kunnan kanssa neuvottelu suunnitelman täydennystarpeiden selvittämiseksi.

Todettiin, että Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvotteluvollisuus tulee huomioida suunnittelutyössä. Sen mukaan suunnitelmassa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Todettiin, että Laki saamelaiskäräjistä (9 §) asettaa neuvotteluvuorituksen, jonka mukaan asianomaisen viranomaisen on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella asiasta. Tilaisuuden käyttämättä jättäminen ei estä viranomaista jatkamasta asian käsittelyä. Tämä huomioidaan suunnitteluprosessissa.

4. Kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus

Todettiin, että asemakaavoituksessa tulee huomioida samaan aikaan käynnissä oleva Utsjoen osa-alueen osayleiskaavoitus ja siinä työssä mahdollisesti esille tulevat osayleiskaavan täsmentämistarpeet.

Käytiin läpi suunnittelun tavoitteita vertaamalla ajantasakaavakarttaa ja kumoutunutta Utsjoen osa-alueen osayleiskaavakarttaa. Timo Jokelainen totesi, että jotkut alueista on arvoitettu maisemallisesti arvokkaiksi ja jos niille osoitetaan uutta rakentamista, tulee ratkaisut perustella hyvin. Sovittiin, että Utsjoen kunta toimittaa konsultille kartan, johon on merkitty Utsjoen kunnan tavoitteet kirkonkyläalueella.

5. Suunnittelun jatko

Sovittiin, että viedään kaavan vireilletulo luottamuselinkäsittelyyn. Samaan aikaisesti käsitellään OAS ja laitetaan se nähtäville. Kunnassa asian käsittelee tekninen lautakunta / kunnanhallitus.

Aloitusvaiheen viranomaisen neuvottelu (MRL 66 §) pyritään pitämään mahdollisimman lähellä ennen valmisteluvaiheen kuulemistakin ennen kesää, jotta mahdollisesti esille tulevat selvitysten tarkennukset voidaan tehdä seuraavan kesän aikana.

Muistion laati

Niina Matkala
Projekti-insinööri
+358 108 354 230

Jakelu Osallistujat

Tiedoksi Saara Vasama, Utsjoen kunta

MUISTIO

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 66 §:N JA MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSASETUKSEN 18 §:N JA 26 §:N MUKAINEN ENSIMMÄINEN VIRANOMAISNEUVOTTELU

Kohde **Kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus**

Aika tiistai 12.06 2012, klo 14.00-16.00

Paikka Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
Hallituskatu 5 C, 96100 Rovaniemi, kokoustila Kaira

Läsnä	Timo Jokelainen	Lapin ELY-keskus, alueidenkäyttöyksikkö
	Hannu Raasakka	Lapin ELY-keskus, alueidenkäyttöyksikkö
	Pekka Herva	Lapin ELY-keskus, luonnonsuojeluyksikkö
	Liinu Törvi	Metsähallitus, luontopalvelut
	Kaisa Mäkinieniemi	Lapin liitto
	Riitta Lönnström	Lapin liitto
	Toivo Partanen	Utsjoen kunta
	Arja Sippola	Eriksson Arkkitehdit Oy
	Niina Matkala	Eriksson Arkkitehdit Oy

Poissa	Johanna Forsius	Museovirasto
	Eija Ojanlatva	Saamelaismuseum Siida
	Saamelaiskäräjät	
	Tullihallitus, Pohjoinen tullipiiri	
	Puolustusvoimat, Pääesikunta	
	Lapin rajavartiosto	
	Suomalais-norjalainen rajavesikomissio	
	ProAgria Lappi	

1. Kokouksen avaaminen

Timo Jokelainen avasi kokouksen.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

3. Puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Timo Jokelainen valittiin puheenjohtajaksi. Sovittiin, että konsultin edustajat laativat muistion. Sovittiin, että muistio toimitetaan sähköisesti läsnäolijoille kommentoitavaksi. Tämän jälkeen toimitetaan Hannu Raasakan ja Toivo Partasen allekirjoittama muistio Utsjoen kuntaan sekä Lapin ELY-keskukseen. Allekirjoitettu muistio lähetetään tiedoksi kokoukseen kutsutuille viranomaisille. Allekirjoitettu muistio sekä kokousmateriaali lähetetään lisäksi ELY-keskuksen L-vastuualueen Jorma Leskiselä ja häneltä pyydetään kommentit.

4. Asemakaavaprosessin vaiheet

Toivo Partanen kertoi, että kaavoitus on lähtenyt liikkeelle tämän vuoden alusta. ELY-keskuksen kanssa järjestettiin kaavaneuvottelu 13.2.2012. Kaava tuli vireille teknisen lautakunnan päätöksellä 30.3.2012 § 41 ja siitä ilmoitettiin Inarilaisessa 12.4.2012. OAS:ta oli mahdollisuus jättää palautetta 2.5.2012 saakka. OAS on nähtävillä kunnan www-sivuilla koko valmistelun ajan.

Toivo Partanen totesi, että tavoitteena on asuntomessut, joissa teemana olisi arkkitehtien alueiden 0-energia- ja/tai +energiarakentaminen. Alustavasti hankkeesta ovat kiinnostuneet mm. ARA, Aalto-yliopisto, Sitja ja Motiva. Tavoitteena on sujuvasti etenevä kaavoitus.

Timo Jokelainen totesi, että on mahdollista, että asemakaava etenee nopeammin kuin valmisteilla oleva Utsjoen osa-alueen osayleiskaava. On kuitenkin syytä huomioida, että asemakaava-alueella ei ole siinä tapauksessa voimassa olevaa yleiskaavaa ja sen vuoksi asemakaavasuunnitteluun tulee sisällyttää yleiskaavalinen tarkastelu.

5. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Sovittiin OAS:aan tehtävistä muutoksista, korjauksista ja täsmennyksistä (mm. osallisiin lisättiin paliskuntain yhdistys ja poistettiin Lapin ProAgria).

6. Selvitystarpeet

Alueelta laaditaan tämän kesän aikana luontoselvitys sekä maisemaselvitys. Maisemaselvityksessä pyritään hyödyntämään Utsjoella käynnissä olevaa Kylät komeaksi -hanketta, joka käsittelee osittain myös Kirjonkylän asemakaava-alueita. Hankkeen yhteydessä toteutetaan mm. rakennetun ympäristön inventointi.

Timo Jokelainen totesi, että maisemaselvityksessä tulee huomioida erityisesti taajama- ja maisemakuvalliset tekijät. Alueen ympäristö tulee huomioida kokonaisuutena. Lisäksi tulee selvittää alueen kunnallistekninen tilanne sekä laatia riittävät suunnitelmat uusille verkostoille (mm. sähkö, vesi, viemäri ja lämpö). Asemakaava-alueella sijaitsevat pilaantuneet maa-alueet tulee selvittää olemassa olevista rekistereistä ja merkitä kaavakartalle. Alueella tiedossa olevista kohteista voi kysyä ai-neistoa ELY-keskuksen ympäristönsuojeluosastolta (mm. vanha kaatopaikka). Lisäksi asemakaava-alueelta tulee laatia väestökehitysarvio, jonka tulee perustua Utsjoen osa-alueen osayleiskaavan yhteydessä liittyvään arvioon. Asemakaavassa tulee esittää myös eri vaihtoehtoja, niiden vaikutuksia ja ratkaisujen perustelut.

Liinu Törvi toi esille, että asemakaava-alueella esiintyy mm. noidanlukkoja ja siksi luontoselvityksessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota perinnebiotooppeihin. Alueella saattaa esiintyä myös ruijannokiperhosen elinympäristöjä.

7. Alustava havainnekuva

Arja Sippola esitteli asemakaava-alueelta laaditun alustavan ja mitoitusta tarkastelevan havainnekuvan. Tässä vaiheessa on keskitytty pääasiassa aivan kirkon kylän keskustan toimintoihin ja Mantojärven pohjoispuoliseen alueeseen, joka on täysin rakentamaton kunnan omistuksessa olevan maa-alue.

8. Viranomaisten kommentit

Lapin liitto totesi, että kaavan laadinnassa tulee huomioida alueella sijaitsevat rakennuskulttuurillisesti merkittävät rakennukset ja tuoda ne suunnitelmassa esiin. Huomiota tulee kiinnittää myös paikallisiin ominaispiirteisiin ja perinteeseen. Asemakaava-alue rajautuu etelässä Mantojärveen, joka kuuluu ympäristöministeriön (1993) luokittelemaan Utsjokilaakson kansallismaisemaan. Utsjokilaakso on myös valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 5.1.1995). Suunniteltaessa uutta rakentamista asemakaava-alueen eteläosaan pitää huomioida myös sen aiheuttamat vaikutukset kansallismaisemaan ja valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Rakentamisessa ja suunnittelussa tulisi näkyä saamelaisuus ja sen ominaispiirteet.

Asemakaavoituksessa tulee pohtia, mikä on alueelle soveltuva tonttikoko, mikä on tarve ja kohderyhmä. Asemakaava-alueelle on löydettävä kokonaisratkaisu, jossa suunnittelun perustana korostuvat paikalliset erityispiirteet.

Valtatie 4 ja maakuntakaavan jäämeren käytävän kehittämisperiaattemerkintä tulee huomioida suunnittelussa.

Maakuntakaava ohjaa asemakaavoitusta silloin, kun alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Museoviraston edustaja ei estynyt osallistumasta viranomaisneuvotteluun. Museovirasto lähetti kuitenkin lausunnon sähköpostilla. Katso liite 1.

Saamelaimuseo Siidan edustaja ei estynyt osallistumasta viranomaisneuvotteluun. Siida lähetti kuitenkin lausunnon sähköpostilla. Katso liite 2.

Metsähallitus totesi, että asemakaavoituksessa tulee huomioida luontotalon sijainti ja sieltä lähtevät ulkoilureitit (mm. geologinen reitti) ja niiden aloituspisteet.

Lapin ELY-keskus

Luonnonsuojeluyksikkö toi esille, että alueella sijaitsevat ulkoilureitit tulee huomioida erityisesti eteläosassa asemakaava-aluetta, johon kohdistuu rakentamispainetta. Alustavan havainnekuvan perusteella alue tuntuu liian tiiviiltä. Alueella tulisi myös huomioida itä-länsisuuntaiset kulkuyhteydet.

Liinu Törvi poistui n. klo 15.40.

Alueidenkäyttöyksikkö muistutti, että jos alueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvien osien otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään (MRL 54 §).

Kunnan tulee laatia yleinen mitoitusnormitus, jonka tulee perustua väestökehitys-arvioon. Asemakaavallinen ratkaisu pitää perustua tähän mitoitukseen. Ylimitoitusta on syytä välttää jo tonttien kiinnostavuudenkin kannalta. Suunnitteluun tulee sisällyttää vaiheistus.

Asemakaavoituksessa on hyviä tavoitteita, kuten keskustan ja torialueen kehittäminen. Vaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida alueen infra, sen puutteet ja kehittämisen tarve (esim. jätevesien käsittely, puhdas vesi, lämpökeskus).

Suunnittelun yhteydessä tulee pohtia, mitä on utsjokinen rakentaminen, miten se näkyy, mitä erityistä siinä on ja mikä on alueelle soveltuva rakennuspaikkakoko/tonttikoko. Uusia rakentamiseen osoitettavia alueita tutkiessa on harkittava tarkkaan, onko rakentamiseen syytä osoittaa alueita, jotka vaativat huomattavia maanmuokkaustoimenpiteitä, kuten täyttöjä. Myös rakentamisen osoittaminen rinteille on riski. Tällä hetkellä Utsjoen kirkonkylän rakentaminen on sijoittunut jokilaaksoon.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tulee tarkentaa sovitusti ja selvitykset jaotella seuraavasti: 1) tämän kaavaproessin aikana laaditut selvitykset, 2) muut kaava-aluetta koskevat selvitykset.

9. Aikataulu ja jatkotoimenpiteet

Todettiin, että kaavan jatkosuunnittelu etenee kunnan ohjauksessa.

ELY-keskus toteaa, että kaavasta pyydetään lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Toinen viranomaisneuvottelu pidetään sen jälkeen, kun ehdotus on ollut nähtävillä ja siitä saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin on laadittu vastineet. Viranomaisten kanssa pidettäviä kaavaneuvotteluja järjestetään tarpeen mukaan, esimerkiksi ennen ehdotuksen nähtävilläoloa.

Mahdollisuuksien mukaan viranomaisneuvottelut ja mahdolliset kaavaneuvottelut pyritään järjestämään yhtä aikaa meneillä olevan Utsjoen osa-alueen osayleiskaavaan liittyvien viranomaisneuvottelujen ja kaavaneuvottelujen kanssa.

10. Kokouksen päättäminen

Timo Jokelainen päätti kokouksen n. klo 16.00.

11. Allekirjoitukset

Toivo Partanen
Teknisen toimen johtaja
Utsjoen kunta

Hannu Raasakka
Alueidenkäyttöinsinööri
Lapin ELY-keskus, alueiden käyttöyksikkö

Muiston laati,
Niina Matkala
projekti-insinööri
Eriksson Arkkitehdit Oy
+358 108 354 230

Liitteet

- Liite 1 Museoviraston lausunto
- Liite 2 Saamelaismuseum Siidan lausunto

Jakelu

Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Metsähallitus luontopalvelut
Eriksson Arkkitehdit Oy

Tiedoksi

Saamelaiskäräjät
Museovirasto
Saamelaismuseum Siida
Tullihallitus, Pohjoinen tullipiiri
Puolustusvoimat, Pääesikunta
Lapin rajavartiosto
Suomalais-norjalainen rajavesikomissio
ProAgria Lappi

Museovirasto dnro 339/303/2012

Viite
kutsu 25.5.2012

Asia

UTSJOKI, UTSJOEN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS SEKÄ UTSJOEN OSA-ALUEEN RANTAOSAYLEISKAAVA, VIRANOMAISNEUVOTTELU 12.6.2012

Museovirasto ei osallistu Utsjoen kirkonkylän asemakaavan muutosta ja laajennusta sekä Utsjoen osa-alueen rantaosayleiskaavaa koskevaan viranomaisneuvotteluun 12.6.2012 klo 12-17 Lapin ELY-keskuksessa Rovaniemellä.

Museovirasto on ko. kaavojen osallinen viranomainen rakennetun kulttuuriympäristön suojelun osalta ja saamelaismuseum Siida arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta.

Museoviraston kommentit

Suunnittelutilanne

Utsjoen kaava-alueille sijoittuvia valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ”Tenojoen laakso” ja ”Utsjoen laakso” sekä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä (RKY www.rky.fi) ”Utsjoen kirkkomaisema” koskevat maankäyttö- ja rakennuslain 22-24 §:n mukaiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kansallisena kulttuuriperintönä. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Valtakunnallisesti arvokkailla kohteilla ja alueilla on alueidenkäytön sovelluttava niiden historialliseen kehitykseen.

Selvitystarpeet ja vaikutusten arviointi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan mukaan kaavatyön yhteydessä selvitetään molempien kaavojen vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Vaikutukset valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö) tulee arvioida.

Kaava-alueilta laadittaviin maisemaselvityksiin tulee sisältyä myös alueen rakennettu ympäristö. Selvitysten laatimisessa tulee käyttää hyväksi myös Lapin (ent.) ympäristökeskuksen hallinnoiman inventointihankkeen ”Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi” aineistoja sekä Tenon- ja Utsjoenlaaksojen kulttuuri-inventoinnin aineistoja, jonka loppuraportti on Saamelaismuseon julkaisuja no 6 / 2005.

Kaava-alueella sijaitsee myös nimismiehevirkataloksi rakennettu ent. Utsjoen poliisiasema, joka on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla.

Viranomaisneuvottelun muistio pyydetään toimittamaan Museovirastolle museovirasto.kirjaamo@nba.fi

JFO/PIU

terv. Johanna Forsius

Johanna Forsius, intendentti (rakennusperintö)
Itä- ja Pohjois-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut (Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu)

Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu -osasto
Nervanderinkatu 13 (käyntiosoite)
PL 913, 00101 HELSINKI
johanna.forsius@nba.fi
p. 09 - 40501 (vaihde)
GSM 040 - 1286 323

Ojanlatva, Eija (12/06/2012 10:31):

Viite

Kutsu 25.5.2012

Asia

UTSJOKI, UTSJOEN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS SEKÄ

UTSJOEN OSA-ALUEEN RANTAOSAYLEISKAAVA, VIRANOMAISNEUVOTTELU 12.6.2012

Saamelaismuseum Siidan edustajalla ei ole mahdollisuutta osallistua Utsjoen kirkonkylän asemakaavan muutosta ja laajennusta sekä Utsjoen osa-alueen rantaosayleiskaavaa koskevaan viranomaisneuvotteluun 12.6.2012 klo 12-17 Lapin ELY-keskuksessa Rovaniemellä. Saamelaismuseum on saamelaisalueella ko. kaavojen osalta osallinen viranomainen arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta.

Tenonlaakson ja Utsjoen arkeologiset kaavainventoinnit vuosina 2003-2004

Utsjoen kirkonkylän ja Utsjoen osa-alueen rantaosayleiskaavan alueella on suoritettu arkeologinen inventointi vuosina 2003-2004. Kesällä 2003 Museoviraston arkeologi Taisto Karjalainen inventoi Tenonlaaksossa ja Utsjokilaaksossa välillä Mierasjärvi - Utsjoen kuntakeskus Tenonlaakson kehittämissuunnitelmaan ja rantaosayleiskaavaan liittyen. Koska inventointialue oli hyvin laaja, alueita täytyi priorisoida ja koko kaava-alueen kaikkia aiemmin tunnettuja muinaisjäännöskohteita ei ehditty tarkastaa. Sen sijaan Utsjoen kuntakeskuksesta ja sen tuntumasta käytiin läpi kaikki vanhat, tunnetut muinaisjäännökset, ja ne paikannettiin uudelleen GPS-laitteen avulla. Tämä oli ensisijaisen tärkeää muinaisjäännösten ja niiden rajausten huomioimiseksi kaavoituksessa. Myös Aittisuvannon ranta-asemakaavan muutosalueelle sijoittuva Kultalan muinaisjäännösryhmä, kartoitettiin vuonna 2003, sillä sen ympäristössä oli tapahtunut paljon rakentamista.

Vuonna 2004 Karjalainen jatkoi inventointia alueilla, jotka jäivät tutkimatta kesällä 2003. Inventointi keskittyi Utsjoen itärannalle, Nuorgamin seudulle ja Karigasniemelle. Tuolloin käytiin läpi muinaisjäännöksille topografisesti ja geomorfologisesti suotuisia alueita sekä tarkastettiin tunnettuja muinaisjäännöksiä. Utsjoen itärannalle jäi läpi käymättömiä alueita, koska veneestä käsin inventointi vuolaassa virrassa oli työlästä. Juuri itärannalta löytyikin paljon hyvin säilyneitä ja edustavia muinaisjäännöksiä.

Saamelaismuseum Siidan kommentit

Saamelaismuseum Siida toteaa, että kaava-alueella tehdyt arkeologiset inventoinnit ovat riittävät, vaikka kesällä 2011 Saamelaismuseum sai tiedonantoja mahdollisista muinaisjäännöksistä Utsjoen kirkonkylän Seitäntien itäpuolelta sekä Nisojärvin eteläpuolelta. Kohteet on nyt tarkastettu, ja ne merkitään muinaisjäännösrekisteriin viikolla 24. Kohteet saatetaan myös kaavoittajan tietoon. Nämä muinaisjäännökset tulee huomioida kaavoituksessa Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella.

Edellä mainittu osoittaa sen, että kaavainventoinneissa saadaan aina vain otos alueen muinaisjäännöksistä, ja niitä on mahdollista löytyä kaava-alueelta lisää inventointien jälkeenkin, mm. rakennustöiden yhteydessä. Mikäli Utsjoen kirkonkylän asemakaavan laajennusalueelta tai Utsjoen osa-alueen yleiskaava-alueelta löytyy rakennustöissä merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta, kuten tulisijoja, kivi-iskoksia, muinaisesineitä, tms., tulee niistä ilmoittaa välittömästi Saamelaismuseum Siidaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan, että kaavoituksen yhteydessä selvitetään vaikutukset kaavoitettavien alueiden taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Maisema- ja kulttuuriperintöselvityksissä tulee huomioida myös muinaisjäännökset. Lisäksi tulee arvioida myös vaikutukset valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat, Saamelaisen kotiseutualue, Lapin tunturialue luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisenä aluekokonaisuutena).

Viranomaisneuvottelun muistio pyydetään lähettämään Saamelaismuseum
Siidaan osoitteella: eija.ojanlatva@samimuseum.fi

Ystävällisin terveisin,
Eija

Eija Ojanlatva
Arkeologa / Arkeologi / Archaeologist
Sámi kulturbirasovttadat / Saamelainen kulttuuriympäristöyksikkö / Sámi
Cultural Heritage Unit Tel. / Puh. +358 (0)40 167 6145
eija.ojanlatva@samimuseum.fi

SIIDA - Suoma sámiid álbmotmusea | Suomen saamelaisten kansallismuseo |
National Museum of the Finnish Sámi Eujuhus | Osoite | Address:
Sami museum - Saamelaismuseumosäätio
SIIDA
Inarintie 46
FI-99870 Anár | Inari
www.siida.fi

KAAVANEUVOTTELU UTSJOEN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVA

Aika	5.11.2014, klo 14.20	
Paikka	Lapin ELY-keskus, Rovaniemi	
Läsnä	Kaija Pekkala	Lapin ELY-keskus, alueidenkäyttö yks. päällikkö, pj
	Hannu Raasakka	Lapin ELY-keskus, alueidenkäyttö
	Anu Rautiala	Lapin ELY-keskus, pohjavesi
	Tapio Pukema	Lapin ELY-keskus, rakennusperintö
	Vuokko Tieva-Niittyvuopio	Utsjoen kunta, kunnanjohtaja
	Taito Takkinen	Utsjoen kunta, kiinteistöpäällikkö
	Juhana Jalkanen	Utsjoen kunta, ympäristötarkastaja
	Maarit Suomenkorpi	Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy, kaavanlaatija, siht

1. Kokouksen avaus

Kaija Pekkala Lapin ELY-keskuksesta avasi kokouksen. Kaija Pekkala toimi puheenjohtajana ja konsultin edustaja Maarit Suomenkorpi laati muistion.

2. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Pohjavesialueet kaava-alueilla

Käsiteltiin osayleiskaavaa koskevan kokouksen yhteydessä.

4. Kaatopaikan alue

Käsiteltiin osayleiskaavaa koskevan kokouksen yhteydessä.

5. Vaikutukset harjualueisiin (Lapin harjujen moninaiskäyttötutkimus 1983)

Käsiteltiin osayleiskaavaa koskevan kokouksen yhteydessä.

6. Lämpövoimala ja maalämpö

Kun on olemassa kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset, ei pohjavesialueelle saa käyttää energiamuotona maalämpöä rakenteilla, jotka ulottuvat pohjaveteen ilman ta-pauskohtaista poikkeusharkintaa. Anu Rautiala täsmensi, että aluehallintokeskukselta tulee pyytää lupa, jos hanke voi vaarantaa pohjaveden (Tarkennus: AVI:n lupa on vesi-lain mukainen käsittely ja ei poista tarvetta YSL:n mukaisen ympäristönsuojelumääräyk-sen poikkeuskäsittelyltä kunnassa). Pohjavesialueiden ulkopuolella ei ole estettä maa-lämmön käytölle.

Takkinen kertoi, että uusi lämpövoimala olisi öljykäyttöinen, koska lähialueella ei ole puuta. Vähintään voimala palvelee koulukeskusta ja terveyskeskusta. Anu Rautiala huo-mautti, että kaukolämpölaitos käyttää putkissaan myös ympäristömyrkyiksi luokiteltuja aineita. Pohjavesiselvityksestä riippuu, onko pohjavesialueelle (pientaloalueelle) mah-dollista toteuttaa kaukolämpöverkosto. Halvempi olisi toteuttaa lämpövoimala pohja-vesialueen ulkopuolelle. Juhana Jalkanen kertoi, että uuden öljylämpövoimalan suojauk-set maanpäälliselle säiliölle ja siitä putkistolle polttimelle on mahdollista toteuttaa myös pohjavesialueella.

7. Asemakaava-alueen laajennus

Asemakaavaan on luonnosvaiheen jälkeen otettu uusi alue, jolle on osoitettu AL-korttelialueita. Kaija Pekkala totesi, että selvitykset tulee olla samantasoisina koko alu-eelta. Luontoselvityksen laatijalta kysytään, onko heillä alueelta jo tietoa.

8. Keskustan kehittäminen

Keskustan korttelit on päätetty muuttaa AL-1-varaukseksi, joka sallii huoltoaseman si-joitamisen asuin- ja liiketontille. Pekkala huomautti, että huoltoasemien osalta on otet-tava huomioon liikennevaikutukset. Kaava voidaan hyväksyä/laatia osissa, jos joillakin alueilla on paineita kiireelliseen hyväksymiseen ja jotkut alueet edellyttävät (mittavia) li-säselvityksiä.

ELY-keskus toi esille, että asemakaava-alueella rakennuspaikan sopivuus ratkaistaan asemakaavassa (MRL 116 §). Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteidenkaan mukaan rakentamista ei lähtökohtaisesti tulisi osoittaa tulvavaara-alueille. Tulvavaaran osalta on huomioitava myös jääpatotulvat, joissa jätettävä tulvavara on suurempi kuin vesistötul-vassa. Kaija Pekkala totesi, että vastuu on kunnalla sen hyväksyttyä kaavan sekä raken-nustarkastajalla rakennusluvan myönnettyään.

9. Rakennussuojelu

ELY-keskuksen edustajien näkemyksen mukaan Poliisitalon muuttaminen matkailu- tai liiketoimintakäyttöön on kannatettavaa. Rakennusperintö säilyy parhaiten, kun raken-nus on käytössä. Kunnan esille nostamaa postituvan siirtoa Pukema ei kannattanut. EU-tukea on helpompi saada alkuperäisellä paikallaan olevan rakennuksen kunnostamiseen.

10. Kokouksen päättäminen

Pekkala päätti kokouksen 15.00.

Muistion vakuudeksi

Hannu Raasakka
Lapin ELY-keskus

Taito Takkinen
Utsjoen kunta

Jakelu

Osallistujat

Tiedoksi

Utsjoen kunta
Lapin ELY-keskus

TENGBOM ERIKSSON ARKKITEHDIT OY

MUISTIO

KAAVANEUVOTTELU UTSJOEN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVA

Aika	27.8.2015, klo 9.00	
Paikka	Lapin ELY-keskus, Rovaniemi	
Läsnä	Hannu Raasakka	Lapin ELY-keskus, alueidenkäyttö
	Anu Rautiala	Lapin ELY-keskus, pohjavesi
	Marjut Kokko	Lapin ELY-keskus, luonto
	Vuokko Tieva-Niittyvuopio	Utsjoen kunta, kunnanjohtaja
	Taito Takkinen	Utsjoen kunta, kiinteistöpäällikkö
	Markku Porsanger	Utsjoen kunta, rakennustarkastaja
	Ilmari Tapiola	Utsjoen kunta, kunnanhallituksen puheenjohtaja
	Maarit Suomenkorpi	Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy, kaavanlaatija

1. Kokouksen avaus

Hannu Raasakka Lapin ELY-keskuksesta avasi kokouksen. Raasakka toimi puheenjohtajana ja konsultin edustaja Maarit Suomenkorpi laati muistion.

2. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Päätettiin käsitellä asiakokonaisuudet yhdessä ja laatia osayleiskaavasta ja asemakaavasta erilliset muistiot.

3. Luontoselvitykset, muinaismuistot

Muinaisjäännöskohteet (SM) on tarkistettu muinaisjäännösrekisterin mukaiseksi.

Kaavoitustyöryhmä on käsitellyt asemakaavassa osoitettavat suojeltavat rakennukset.

4. Laaditut pohjavesiselvitykset

Anu Rautiala mainitsi, että Näätämössä olevan hankkeen yhteydessä voisi olla mahdollista tutkia myös Utsjoen kirkonkylän pohjavesialue kairaamalla. ELY:lle kuuluu pohjavesialueiden luokitus ja sen edellyttämä selvitys.

Utsjoen pohjavesialueella tien länsipuolella olevilta alueilta vedet purkautuvat kohti pohjavesialuetta, mutta alueelta ei ole maaperätietoa. Koko pohjavesialue käsitellään samana geologisena muodostumana. Lähtökohta on yleensä ollut, ettei pohjavesialueelle saa sijoittaa teollisuutta tai varastointia. Pysäköintialueiden perustaminen edellyttäisi näiden asfaltointia ja hulevesien johtamista viemäröinnillä pohjavesialueen ulkopuolelle. Joissakin tapauksissa on käytetty myös umpisäiliöitä. Pohjavesialueelle rakentaminen on kallista.

Utsjoentien länsipuolella on olemassa rakennus- ja koneyrityksiä ja aluetta on kysytty polttopuun varastoalueeksi, joten teollisuus- ja varastointialuetta on haluttu laajentaa sen hyvän sijainnin vuoksi. Lisäksi taajamaa palvelemaan on osoitettu hakkeella toimiva kaukolämpölaitos.

Kunta edellytti ELY-keskukselta selkeää ohjetta voidaanko alueelle sijoittaa esitettyjä toimintoja. Kunta kokee erilliset selvitykset turhaksi, koska niillä tuskin on vaikutusta alueelle sallittaviin toimintoihin.

Sovittiin, että ELY tekee linjauksen syyskuun aikana, mitä pohjavesialueelle voidaan sijoittaa. Kairaukset täytyy kilpailuttaa, niiden tulokset saadaan myöhemmin.

Pohjavesimääräyksessä ympäristönsuojelulakia koskeva pykälä on nykyään 17. Lisäksi hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Sovittiin, että tarkistetaan määräystä.

5. Jatkotoimenpiteet

ELY ohjeistaa pohjavesialueella tapahtuvaa kaavoitusta syyskuun lopulla.

Todettiin, että mikäli asemakaava viedään valtuustoon ennen kuin osayleiskaava on lainvoimainen, pitäisi siinä ottaa huomioon yleiskaavan sisältövaatimukset.

6. Muut asiat

Takkinen tiedusteli mahdollisuudesta muuttaa lain nojalla perustettuja porotiloja (AO-1) tavanomaiseen ympärivuotiseen (AO) tai loma-asumiseen (RA). Porotilan käyttötarkoituksen muutoksen osalta ELY:n E-vastuualueen pitäisi hyväksyä muutos. Raasakka vastasi MRL:n mukaisten lupamenettelyiden osalta, että mm. kaavattomilla rannoilla toimivalta poikkeamisluvan myöntämiseen uudelle rakennuspaikalle on vielä ELY-keskuksella, mutta vuodenvaihteen jälkeen kaikki rakentamista koskeva poikkeamistoimivalta on todennäköisesti kunnalla. Käyttötarkoituksen muutoksen (esim. lomarakennuksesta asuinrakennus) osalta toimivalta on kunnalla kaikilta osin jo nyt. Muutos voidaan tehdä helpommin ja kannattaa tehdä kaavassa, jos tarve on jo tiedossa. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa rakentamiseen osoitetulla alueella poikkeamistoimivalta on nytkin kunnalla ja jatkossa siis kaikilta osin.

7. Kokouksen päättäminen

Raasakka päätti kokouksen 11.40.

3(3)

Muistion vakuudeksi

Hannu Raasakka
Lapin ELY-keskus

Taito Takkinen
Utsjoen kunta

Jakelu

Osallistujat

Tiedoksi

Utsjoen kunta
Lapin ELY-keskus

